

**Predmet C-158/24 [Rojcki]<sup>i</sup>****Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.  
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

28. veljače 2024.

**Sud koji je uputio zahtjev:**

Sąd Najwyższy (Poljska)

**Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:**

23. rujna 2022.

**Žalitelj:**

J. P.

**Druga stranka u žalbenom postupku:**

A. T.

J. B.

Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w O.

**Predmet glavnog postupka**

Pravno pitanje upućeno proširenom vijeću Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud, Poljska) u pogledu toga prekida li se postupkom mirenja tijekom roka zastare potraživanja.

**Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku**

Pitanje pravnih učinaka akta kojim se utvrđuje sastav suda, ako tako oblikovani sastav suda nije neovisan, nepristran i zakonom prethodno ustanovljen sud u smislu prava Europske unije – članak 267. UFEU-a

<sup>i</sup> Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

## Prethodna pitanja

Treba li članak 2., članak 6. stavke 1. i 3. te članak 19. stavak 1. drugi podstavak Ugovora o Europskoj uniji u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije tumačiti na način da akt kojim se utvrđuje sastav suda, kao što je odluka predsjednika Suda Najvyššyjeg (Vrhovni sud) koji upravlja vijećem Suda Najvyššyjeg (Vrhovni sud), ne proizvodi pravne učinke ako tako oblikovani sastav suda nije neovisan, nepristran i zakonom prethodno ustanovljen sud u smislu prava Europske unije, konkretno zbog toga što:

(a) u njegovu sastavu sudjeluju osobe koje su na dužnost suca Suda Najvyššyjeg (Vrhovni sud) imenovane na način koji je očito protivan odredbama nacionalnog prava o imenovanju sudaca, što je utvrđeno konačnim odlukama nacionalnog suda najvišeg stupnja, a te osobe čine većinu sastava suda[.];

(b) je sastav suda koji je na prethodno navedeni način utvrdio predsjednik Suda Najvyššyjeg (Vrhovni sud) koji je na dužnost suca Suda Najvyššyjeg (Vrhovni sud) imenovan u istim okolnostima i protivno načelima koja se odnose na imenovanje suca Suda Najvyššyjeg (Vrhovni sud) na dužnost predsjednika Suda Najvyššyjeg (Vrhovni sud)?

## Navedene odredbe prava Unije

Ugovor o Europskoj uniji: članak 2., članak 6. stavci 1. i 3., članak 19. stavak 1. drugi podstavak

Povelja Europske unije o temeljnim pravima: članak 47.

Ugovor o funkcioniranju Europske unije: članak 267.

## Navedene odredbe nacionalnog prava

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Ustav Republike Poljske): članci 10., 173., 179. i 186.

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Zakon o Vrhovnom sudu od 8. prosinca 2017.) (u daljnjem tekstu: Zakon o Vrhovnom sudu): članak 11., članak 13.a, članak 15. stavci 1. i 3., članak 26. stavci 2. i 3., članak 29. stavak 4., članak 72. stavak 1., članak 75. stavak 1. točka 5., članak 75. stavak 1.a, članak 80. stavak 1.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 14 lipca 2022 r. Regulamin Sądu Najwyższego (Odluka predsjednika Republike Poljske od 14. srpnja 2022. – Poslovník Vrhovnog suda) (Dz.U. iz 2022., poz. 1489., u daljnjem tekstu: Poslovník Vrhovnog suda): članak 84.

Kodeks postępowania cywilnego (Zakonik o građanskom postupku): članak 379. točka 4.

### **Navedena sudska praksa Suda Europske unije**

Presuda od 5. studenoga 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost redovnih sudova), C-192/18, EU:C:2019:924

Presuda od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – Pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153

Presuda od 26. ožujka 2020., Preispitivanje Simpson/Vijeće i HG/Komisija, C-542/18 RX-II i C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232

Presuda od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost Disciplinskog vijeća Vrhovnog suda), C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982

### **Sažeti prikaz činjeničnog stanja i postupka**

- 1 Rješenjem od 16. listopada 2020. Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) koji razmatra žalbu u kasacijskom postupku u predmetu za plaćanje proslijedio je na odlučivanje proširenom vijeću Sądu Najwyższyjeg (Vrhovni sud) pravno pitanje koje se odnosi na to prekida li se postupkom mirenja tijekom roka zastare potraživanja.
- 2 Predsjednik Sądu Najwyższyjeg (Vrhovni sud) koji upravlja Izbom Cywilnom Sądu Najwyższego (građansko vijeće Vrhovnog suda) (u daljnjem tekstu: predsjednik građanskog vijeća) donio je 18. kolovoza 2022. odluku kojom je za razmatranje tog pravnog pitanja odredio sljedeći sastav od sedam sudaca Sądu Najwyższyjeg (Vrhovni sud): ST (predsjednik), ZX, KJ, YS, BV, CR, Dariusz Zawistowski (izvjestitelj).
- 3 Dopisom od 5. rujna 2022. sudac izvjestitelj obavijestio je predsjednika građanskog vijeća o tome da ne vidi mogućnost upućivanja predmeta na raspravu na datum naveden u planu ročišta s obzirom na to da je za razmatranje pitanja određen sastav u kojem sudjeluju osobe koje su na dužnost suca Sądu Najwyższyjeg (Vrhovni sud) imenovane na prijedlog Krajowe Rade Sądownictwa (Državno sudbeno vijeće, Poljska, u daljnjem tekstu: KRS) uspostavljenog u skladu s ustawom z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (Zakon od 8. prosinca 2017. o izmjeni Zakona o Državnom sudbenom vijeću) (Dz.U. iz 2018., poz. 3., u daljnjem tekstu: Zakon o izmjeni od 8. prosinca 2017.). Sudac izvjestitelj naveo je da je odlukom Izbe Cywilne (građansko vijeće), Izbe Karne (kazneno vijeće) i Izbe Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (vijeće za radne i socijalne sporove) od 23. siječnja 2020. (BSA I-4110-1/20, OSNC 2020, br. 4, poz. 34., u daljnjem tekstu: odluka triju vijeća Sądu Najwyższyjeg (Vrhovni sud)), koja ima učinak pravnog načela i obvezuje sve

sastave Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), utvrđeno da sud u čijem sastavu zasjeda osoba imenovana na dužnost suca Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) u tim okolnostima nije pravilno sastavljen što dovodi do nezakonitog sastava suda u smislu članka 379. stavka 4. Zakonika o građanskom postupku te u konačnici dovodi do ništavosti postupka. U sastav određen u predmetu III CZP 43/22 imenovane su četiri takve osobe, što čini većinu tog sastava.

- 4 U navedenom dopisu sudac izvjestitelj pozvao se i na ustaljenu sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) koja potvrđuje stajalište izneseno u odluci triju vijeća Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud).
- 5 Sudac izvjestitelj iznio je stajalište da će odluku o upućivanju na raspravu pravnog pitanja donijeti odmah nakon što se za taj postupak odredi sastav koji nije nezakonit u smislu članka 379. točke 4. Zakonika o građanskom postupku.
- 6 Predsjednik građanskog vijeća dopisom od 16. rujna 2022. obavijestio je suca izvjestitelja da je u pogledu sadržaja dopisa od 5. rujna 2022. naložio da se spisi navedenog predmeta podnesu predsjedniku nadležnog odjela zajedno s informacijom o tome da je sudac izvjestitelj odbio donijeti odluku o datumu održavanja ročišta. Predsjednik Wydziału III (III. odjel, Poljska) odlukom od 21. rujna 2022. uputio je predmet na raspravu 19. listopada 2022.

#### **Sažeti prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku**

- 7 Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) koji je uputio prethodno pitanje utvrdio je da je dio osoba određenih u sastav imenovano na dužnost suca Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) uslijed teške povrede zakonskih odredbi kojima se uređuje način imenovanja sudaca Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) te se stoga sastav suda u kojem te osobe sudjeluju ne može smatrati neovisnim, nepristranim i zakonom prethodno ustanovljenim sudom.
- 8 Upućivanje pitanja koje se odnosi na djelotvornost odluke predsjednika građanskog vijeća o određivanju sastava suda povezano je s potrebom da se pojasni na koji način, u slučajevima nepravilnih određivanja sastava suda, treba osigurati djelotvornu primjenu prava Unije čijim se odredbama zahtijeva da sastav suda odgovara standardu nepristranog, neovisnog i zakonom prethodno ustanovljenog suda u smislu članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja). Navedena dvojba posljedica je službenih aktivnosti predsjednika građanskog vijeća u kojima to tijelo Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) nadležno za određivanje sastava suda ne primjenjuje pravo Unije i određuje sastave suda koji ne ispunjavaju standard utvrđen člankom 47. Povelje. U tom je kontekstu ključna i činjenica da je osoba koja obnaša dužnost predsjednika građanskog vijeća imenovana na dužnost suca Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) također na temelju odluke KRS-a uspostavljenog na temelju Zakona o izmjeni od 8. prosinca 2017., a kandidati za dužnost predsjednika građanskog vijeća odabrani su protivno pravilima kojima se uređuje taj postupak.

- 9 Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) koji je uputio prethodno pitanje smatra da je predsjednik vijeća Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), kao tijelo Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), prilikom određivanja sastava suda dužan primjenjivati pravo Unije i osigurati da se ono poštuje, uzimajući u obzir načelo nadređenosti prava Unije. Činjenica da većinu sastava suda čine osobe koje su 2018. imenovane sucima Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) otežava ocjenu toga predstavlja li tako oblikovani sastav sud koji ispunjava standard utvrđen člankom 47. Povelje. Naime, u praksi se isključuje mogućnost da sud u tom sastavu obavlja bilo kakve sudske aktivnosti koje zahtijevaju većinu glasova članova sastava suda. Isto tako, te aktivnosti sud (sastav suda) ne može obavljati uz zanemarivanje zabrane *nemo iudex in causa sua*. Iz tih se razloga postavlja pitanje može li takav sastav djelotvorno ispuniti dužnost svakog suda (sastava suda) da po službenoj dužnosti ispita predstavlja li on sud koji ispunjava standard utvrđen člankom 47. Povelje.
- 10 Obavljanje aktivnosti koje dovode do ispunjenja te obveze povezano je s opasnošću od stegovne odgovornosti onih članova sastava koji kao razlog nepravilnosti sastava navode tešku povredu odredbi nacionalnog prava u postupcima imenovanja sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) provedenih 2018. Odredbama nacionalnog prava o stegovnoj odgovornosti sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) načelno je predviđena kazna razrješenja suca s dužnosti (udaljšavanje iz službe) za stegovne povrede koje se sastoje od „odbijanja izvršavanja sudačkih dužnosti”, postupanja ili propuštanja „koje može onemogućiti ili znatno otežati djelovanje pravosuđa”, radnji kojima se dovodi u pitanje „postojanje radnog odnosa suca, djelotvornost imenovanja suca ili zakonitost ustavnog tijela Republike Poljske”. Stoga je ocjena djelotvornosti odluke predsjednika Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) o određivanju sastava pitanje koje se odnosi i na zaštitu neovisnosti onih članova sastava suda koji kad je riječ o načinu provođenja tih postupaka ističu prigovore koji se odnose na nepravilno određivanje sastava sudskog vijeća.
- 11 I sama potreba da sudac sudjeluje u sastavu suda koji ne ispunjava standard neovisnog, nepristranog i zakonom prethodno ustanovljenog suda predstavlja okolnost koja povređuje neovisnost svakog člana sastava koji tu nepravilnost ističe kao prepreku u odlučivanju. Sučevo uvjerenje da sastav u kojem zasjeda ne ispunjava standard utvrđen člankom 47. Povelje i stoga ne jamči strankama u postupku pravo na pošteno suđenje može, i kod samog suca, dovesti do dvojbe u pogledu toga je li takav sudac i dalje neovisan ako i dalje ostaje u takvom sastavu. Stoga treba osigurati mehanizam koji omogućuje pouzdanu provjeru ispunjava li konkretan sastav suda standard utvrđen člankom 47. Povelje. Tumačenje odredbi prava Unije navedenih u prethodnom pitanju osobito je važno jer u nacionalnom pravu ne postoji djelotvorno pravno sredstvo dostupno sucu koji, pozivajući se na odredbe prava Unije, ističe nepravilnost imenovanja članova sastava u kojem zasjeda kao prepreku u odlučivanju.
- 12 Suci koji su određeni u sastav zajedno s osobama koje su nepravilno imenovane na dužnost suca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) podnose zahtjeve za



izuzimanje tih osoba iz odlučivanja. Međutim, ti se zahtjevi podneseni u predmetima o kojima odlučuje građansko vijeće ne rješavaju te se ne ispituje njihov meritum. Ta praksa lišava suce bilo kakvog pravnog sredstva koje omogućuje pokretanje postupka čiji predmet može biti ocjena opravdanosti tih prigovora.

- 13 Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) u proširenom sastavu može donijeti odluku o pravnom pitanju koje mu je upućeno i dodijeliti joj učinak pravnog načela. Ta odluka tada obvezuje sve sastave Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Stoga je donošenje takve odluke relevantno za način na koji će Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) odlučiti u svakom pojedinačnom predmetu u kojem se primjenjuju odredbe koje je protumačio Sąd Najwyższy (Vrhovni sud). Valja istaknuti da Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) odlučuje o pravnim lijekovima u područjima obuhvaćenim pravom Unije.
- 14 Sud koji je uputio zahtjev poziva se na ustaljenu sudsku praksu Suda i podsjeća na obvezu jamčenja pune primjene prava Unije u svim državama članicama, kao i sudske zaštite prava koja pojedinci uživaju na temelju prava Unije, a koja se člankom 19. UEU-a povjerava sudovima država članica. Navodi i pravo utvrđeno člankom 47. Povelje da svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo da zakonom prethodno ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj.
- 15 U tom pogledu upućuje i na standard utvrđen člankom 6. stavkom 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: EKLJP) i navodi presudu ESLJP-a od 1. prosinca 2020. u predmetu Guðmundur Andri Ástráðsson protiv Islanda.
- 16 Odlukom triju vijeća Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) utvrđuje se da, s obzirom na imenovani sastav, vođenje postupka u tom sastavu dovodi do ništavosti postupka. Ta odluka pravno je načelo i ima pravnu snagu koja obvezuje svaki sastav Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) unatoč presudi Trybunała Konstytucyjnego (Ustavni sud, Poljska) od 20. travnja 2020., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61. U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev slaže se s argumentacijom navedenom osobito u obrazloženju odluke vijeća od sedam sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) od 22. lipnja 2022., (I KZP 2/22, OSNKW 2022, br. 6., poz. 22.), obrazloženju odluke Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) od 5. travnja 2022., III PZP 1/22 i presudama ESLJP-a br. 43447/19 od 22. srpnja 2021., Reczkowicz protiv Poljske, br. 49868/19 i 57511/19 od 8. studenoga 2021., Dolińska-Ficek i Ozimek protiv Poljske i br. 1469/20 od 3. veljače 2022., Advance Pharma sp. z o.o. protiv Poljske.
- 17 Učinke nepravilnosti takvog postupka ne uklanja mogućnost da stranke u postupku koriste sredstvo (takozvanu ocjenu nepristranosti suca) iz članka 29. stavaka 4. do 25. Zakona o Vrhovnom sudu, kako je izmijenjen ustavom z 9 czerwca 2022 r. (Zakon od 9. lipnja 2022.) (Dz.U., poz. 1259.). Naime, tim se odredbama predviđa dodatno pravno sredstvo koje sadržava ograničenja koja se

odnose na rokove i osnove za njegovo podnošenje, što ne može ograničavati prava stranaka i pravo suda koji razmatra predmet te njegovu dužnost da utvrdi ispunjava li sastav suda zahtjeve iz članka 47. Povelje i članka 6. stavka 1. EKLJP-a.

- 18 Sud koji je uputio zahtjev poziva se i na prvo pitanje upućeno u predmetu C-658/22 koje se izravno odnosi na status sastava Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), iako je upućivanje tog pitanja bilo povezano s utvrđenjem u rješenju od 2. rujna 2021. da su osobe na koje se odnosi odluka triju vijeća Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) imenovane na dužnost suca Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) uslijed teške povrede prava. Sud koji je uputio zahtjev u cijelosti se slaže s argumentacijom koja se u tom pogledu navodi u rješenju kojim se upućuje zahtjev za prethodnu odluku u predmetu C-658/22.
- 19 Sud koji je uputio zahtjev navodi i povredu pravila koja se odnose na način izbora kandidata za dužnost predsjednika građanskog vijeća, što je dodatni čimbenik koji kod pojedinaca može pobuditi legitimnu sumnju u neovisnost i nepristranost osoba koje čine sastav suda određen na temelju njegove odluke. Ako se nepravilan sastav suda određuje na temelju odluke predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) koji je jedna od osoba koje su također imenovane na dužnost suca Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) uslijed teške povrede odredbi o imenovanju sudaca i u istim okolnostima koje se odnose na imenovanje osoba određenih u sastav na temelju njegove odluke, takvo postupanje može samo povećati uvjerenje pojedinaca da sastav suda ne ispunjava standarde neovisnog, nepristranog i zakonom prethodno ustanovljenog suda. Takav način određivanja sastava suda može stvoriti dojam da je to pokušaj ozakonjivanja učinaka nepravilnog postupka imenovanja.
- 20 U skladu s člankom 15. Zakona o Vrhovnom sudu, kandidate za dužnost predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) odabire skupština sudaca odgovarajućeg vijeća (u daljnjem tekstu: skupština). Skupština je tijelo Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) koje se sastoji od svih sudaca koji čine sastav vijeća. Kandidati za dužnost predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) moraju se birati u sastavu reprezentativnom za sastav vijeća Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) i potrebna je odgovarajuća većina glasova članova skupštine.
- 21 Skupština sudaca građanskog vijeća Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), sazvana radi izbora kandidata na dužnost predsjednika građanskog vijeća, donijela je 29. lipnja 2021. većinom glasova odluku o odgođi sjednice skupštine do završetka postupaka koji su se u tom trenutku vodili pred Sudom u predmetima Komisija/Poljska (C-791/19) i predmetima koji su se vodili povodom prethodnih pitanja (predmeti C-487/19 i C-508/19) jer je smatrala da je njihov ishod važan za tijek postupka izbora kandidata. Mandat predsjednika građanskog vijeća Dariusza Zawistowskog istekao je 31. kolovoza 2021.
- 22 Predsjednik Republike Poljske povjerio je upravljanje građanskim vijećem prvom predsjedniku Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Na taj način zapravo su spojene

dužnost prvog predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) i dužnost predsjednika građanskog vijeća, što nije predviđeno Zakonom o Vrhovnom sudu. Člankom 11. tog zakona određuje se da su prvi predsjednik Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) i predsjednici Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) zasebna tijela Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Istodobno, opseg ovlasti predviđenih za predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) isključuje to da ih izvršava prvi predsjednik Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Članak 13.a Zakona o Vrhovnom sudu kojim se predsjedniku Republike Poljske dodjeljuje ovlast za povjeravanje obavljanja dužnosti predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) određenom sucu Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) ne može se tumačiti na način da predsjednik Republike Poljske, kao tijelo izvršne vlasti, može odabrati konkretnu osobu između sudaca Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), a da ne uzme u obzir cjelokupno zakonsko uređenje koje se odnosi na organizaciju Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Tijekom skupštine održane 7. rujna 2021. postavljeno je pitanje u pogledu nepravilnog povjeravanja predsjednika Republike Poljske obavljanja dužnosti predsjednika građanskog vijeća osobi koja je ranije imenovana na dužnost prvog predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud).

- 23 Ovlast predsjednika Republike Poljske za povjeravanje obavljanja dužnosti predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) predviđena člankom 13.a u vezi s člankom 15. Zakona o Vrhovnom sudu predstavlja povredu ustavnog načela odvojenosti i neovisnosti sudbene vlasti o izvršnoj vlasti. Odredbama Ustava kojima se uređuje opseg ovlasti predsjednika Republike Poljske ne predviđa se za predsjednika Republike Poljske, kao izvršnu vlast, pravo na samostalno odlučivanje o imenovanju određenih sudaca na dužnost koja će im omogućiti izvršavanje ovlasti tijela Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Člankom 144. stavkom 3. točkom 23. Ustava predviđa se samo da predsjednik Republike Poljske imenuje predsjednike Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), što zahtijeva da kandidate za tu dužnost odabire tijelo sastavljeno od sudaca (skupština sudaca). Isključivo u slučajevima navedenima u članku 144. stavku 3. Ustava, službene akte predsjednika Republike Poljske, da bi bili valjani, ne mora supotpisati predsjednik Vijeća ministara. Kad predsjednik Republike Poljske povjerava nekoj osobi obavljanje dužnosti predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), to ne predstavlja izvršavanje ovlasti iz članka 144. stavka 3. točke 23. Ustava, za koje je potrebno da predsjednik Republike Poljske i predsjednik Vijeća ministara zajednički postupaju. Takav službeni akt najviših tijela izvršne vlasti, bez izričite ustavne osnove, nije istodobno opravdan potrebom da se osigura pravilno funkcioniranje vijeća Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) u slučaju isteka mandata predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) koji upravlja tim vijećem. Naime, organizacijskim odredbama izričito se određuje tko u tom slučaju zamjenjuje predsjednika koji upravlja vijećem Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud).
- 24 Na temelju odredbi Ustava tumačenih u skladu s načelom diobe vlasti i uzimajući u obzir odredbu kojom se izričito propisuje odvojenost sudbene vlasti (članak 173.) ne može se zaključiti da predsjednik Republike Poljske, kao tijelo izvršne vlasti, može svojim službenim aktima na bilo koji način utjecati na postupak odabira kandidata za dužnost predsjednika Suda Najwyższyjeg (Vrhovni



sud). U slučaju izbora koji su u građanskom vijeću provedeni 2021., odluka predsjednika Republike Poljske o povjeravanju upravljanja tim vijećem prvom predsjedniku Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) donesena je već tijekom postupka izbora kandidata, nakon odgode sjednice na temelju odluke skupštine. Donošenje te odluke u praksi je dovelo do onemogućavanja primjene propisa iz organizacijskih odredbi kojim se određuje osoba koja zamjenjuje predsjednika Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) u pogledu upravljanja vijećem Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) nakon isteka njegova mandata. To je bitno utjecalo na tijek postupka odabira kandidata za dužnost predsjednika građanskog vijeća.

- 25 Prva predsjednica Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), TM, kao osoba koju je odredio predsjednik Republike Poljske da upravlja građanskim vijećem (u daljnjem tekstu: predsjednica skupštine), sazvala je 7. rujna 2021. skupštinu radi odabira kandidata za dužnost predsjednika građanskog vijeća unatoč protivljenju većine članova skupštine koji su se pozivali na sadržaj odluke skupštine od 29. lipnja 2021. i činjenicu da nisu okončani postupci pred Sudom. Predsjednica skupštine također je na sjednici skupštine održanoj 7. rujna 2021. odbila provesti glasovanje o formalno podnesenom zahtjevu za odgodu te sjednice. Stoga je trinaestoro sudaca imenovanih na dužnost na Sądu Najwyższym (Vrhovni sud) prije 2018., koji su činili većinu članova skupštine, odbilo sudjelovati u sjednicama skupštine. To je dovelo do nepostojanja potrebnog kvoruma. Slična situacija dogodila se 16. i 27. rujna 2021.
- 26 Nakon završetka skupštine održane 7. rujna 2021. suci koji su zahtijevali odgodu sjednice podnijeli su izjavu u kojoj je navedeno, među ostalim, da odluka skupštine od 29. lipnja 2021. nije poništena, da je i dalje na snazi te da nisu prestali razlozi za njezino donošenje, kao i to da je predsjednica skupštine 7. rujna 2021. odbila provesti glasovanje o pravilno podnesenom zahtjevu za odgodu skupštine.
- 27 Za održavanje skupštine 27. rujna 2021. dovoljno je bilo sudjelovanje trećine sudaca koji čine sastav građanskog vijeća. Odredba o tome uvedena je na temelju izmjene Zakona o Vrhovnom sudu koji je nakon donošenja 2017. više puta izmijenjen. Ograničavanje kvoruma potrebnog za odabir kandidata za dužnost predsjednika Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) na trećinu sastava vijeća Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) dovodi do ozbiljnih dvojbi u pogledu pravilnosti odabira izvršenog uz primjenu te odredbe.
- 28 Na sjednici skupštine održanoj 27. rujna 2021. predsjednica skupštine odbila je provesti glasovanje o zahtjevu za odgodu sjednice skupštine barem do 7. listopada 2021., s obzirom na najavu da će Sud 6. listopada 2021. donijeti presudu u predmetu C-487/19, te zahtjevu da predsjednik Republike Poljske razriješi prvog predsjednika Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) s dužnosti osobe koja upravlja građanskim vijećem.
- 29 U odabiru kandidata za dužnost predsjednika građanskog vijeća 27. rujna 2021. sudjelovali su isključivo članovi skupštine koji su na dužnost suca Sąda

Najwyższyjeg (Vrhovni sud) imenovani na temelju odluke KRS-a uspostavljenog na temelju Zakona o izmjeni od 8. prosinca 2017. Potrebni kvorum za održavanje skupštine u tom sastavu osiguran je nakon što je prvi predsjednik Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) premjestio na odlučivanje u građansko vijeće dvije osobe koje su ranije imenovane na dužnost suca u Izbi Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (vijeće za izvanrednu kontrolu i javne poslove) (osobe BV i ZH) i osobu UC koja je ranije imenovana u Izbu Dyscyplinarnu (disciplinsko vijeće).

- 30 Kandidati za dužnost predsjednika građanskog vijeća odabrani su unatoč stajalištu većine sudaca koji čine sastav građanskog vijeća te protivno pravilima kojima se utvrđuje funkcioniranje skupštine koja je tijelo Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Prethodno opisani tijek skupštine na kojoj su odabrani kandidati za dužnost predsjednika građanskog vijeća u 2021. upućuje na to da se nisu poštovala pravila o pravilnom tijeku skupštine. Povredom tih pravila onemogućeno je sudjelovanje u skupštini većine njezinih članova s pravom glasa, kao i to da ti članovi skupštine prijave kandidate za dužnost predsjednika građanskog vijeća. Nakon imenovanja predsjednika građanskog vijeća 2021. promijenjena je cijela dotadašnja struktura građanskog vijeća Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Dužnosti su razriješeni svi dotadašnji predsjednici odjela koji su imenovani na dužnost sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) prije 2018., a umjesto njih na dužnosti predsjednika odjela određene su osobe imenovane na dužnost suca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) na temelju odluke KRS-a uspostavljenog na temelju Zakona o izmjeni od 8. prosinca 2017.
- 31 Okolnosti odabira kandidata za dužnost predsjednika građanskog vijeća u 2021. i odabir tih kandidata isključivo iz redova osoba imenovanih na dužnost suca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) na temelju odluke KRS-a uspostavljenog na temelju Zakona o izmjeni događaji su koji kod pojedinaca mogu pobuditi sumnju u to je li predsjednik građanskog vijeća kojeg je imenovao predsjednik Republike Poljske iz redova tih kandidata tijelo Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) neovisno od političke vlasti, čija je neovisnost jedan od ključnih čimbenika koji jamči donošenje odluke o imenovanju sastava na način da ti sastavi čine sud koji ispunjava standard neovisnog, nepristranog i zakonom prethodno ustanovljenog suda.
- 32 Zbog prethodno navedenih razloga sud koji je uputio zahtjev dvoji u pogledu toga proizvodi li, s obzirom na odredbe prava Unije navedene u prethodnom pitanju, odluka predsjednika građanskog vijeća kojom se određuje sastav suda u kojem većinom zasjedaju osobe imenovane na dužnost suca na zahtjev KRS-a uspostavljenog na temelju Zakona o izmjeni od 8. prosinca 2017. pravne učinke. Odgovor na to pitanje relevantan je za ocjenu može li, uzimajući u obzir način određivanja sastava u ovom predmetu, sud u tom sastavu djelotvorno ocijeniti svoj status u pogledu ispunjavanja standarda neovisnog, nepristranog i zakonom prethodno ustanovljenog suda. Određivanje proširenih sastava (sastavi od sedam sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)) na način koji je primijenjen u ovom predmetu sada je stalna praksa koju primjenjuje predsjednik građanskog vijeća.

Trenutačno su u svim predmetima u kojima prošireni sastavi trebaju razmotriti pravna pitanja sastavi određeni na sličan način kao u ovom predmetu.

- 33 Sud koji je uputio zahtjev smatra da predsjednik građanskog vijeća, kao tijelo Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) čije zakonske nadležnosti uključuju imenovanje sastava suda, treba donositi odluke u tom pogledu u skladu s pravom Unije i određivati sastave isključivo na način da sud koji čine osobe određene u njegov sastav ispunjava standard utvrđen člankom 47. Povelje. Tumačenje prava Unije koje je u pogledu tog standarda iznio Sud obvezuje sve sudove države članice Europske unije i ne može ga zanemariti ni tijelo Sąda Najwyższego (Vrhovni sud), a to je predsjednik Sąda Najwyższego (Vrhovni sud), prilikom donošenja odluke o određivanju sastava suda. To je aktivnost koja izravno utječe na tijek postupka jer određivanje nezakonitog sastava suda u građanskom postupku dovodi do ništavosti postupka (članak 379. točka 4. Zakonika o građanskom postupku). Odluka predsjednika Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) o određivanju sastava akt je kojim se oblikuje sastav suda i od slične je važnosti kao i akt u nadležnosti suda, a to je odluka o izuzimanju suca. Predmet i cilj obaju akata treba biti pravilno određivanje sastava suda. S tog stajališta akt kojim se određuje sastav suda, s obzirom na njegov oblik (odluka) i postupovne učinke, ne može biti izuzet od ocjene suda koji po službenoj dužnosti treba utvrditi ispunjava li njegov sastav standard nepristranog, neovisnog i zakonom prethodno ustanovljenog suda.
- 34 Sud koji je uputio zahtjev u tom se pogledu poziva na presudu Suda od 6. listopada 2021., W. Ż. (Vijeće za izvanrednu kontrolu i javne poslove pri Vrhovnom sudu – Imenovanje), C-487/19, EU:C:2021:798. Smatra da ocjena iznesena u toj presudi predstavlja argument u korist stajališta prema kojem postoje pretpostavke koje idu u prilog tomu da se odluke koje donose sudska tijela (predsjednik Sąda Najwyższego (Vrhovni sud)), na temelju kojih se određuje sastav suda, ocjenjuju na isti način. To se stajalište čini tim više opravdanim kad u nacionalnom pravu ne postoji odgovarajuće pravno sredstvo, što onemogućuje ili ozbiljno otežava sudu, s obzirom na način na koji je sastavljen, djelotvornu primjenu prava Unije u području obveze da utvrdi je li neovisan, nepristrani i zakonom prethodno ustanovljeni sud, i tako osigura nadređenost prava Unije u tom pogledu.